

***VluchtelingenWerk
Nederland***

INTEGRATIE STATUSHOUDERS

GEMEENTE STEENBERGEN

November 2016

VluchtelingenWerk Zuid-Nederland

Locatie Steenberg

Kromme Elleboog 9

4651 BG Steenberg

steenbergen@vluchtelingenwerk.nl

www.vluchtelingenwerk.nl/zuid

INHOUD

Taakstelling	3
Doelstelling	3
Resultaat	3
Uitvoering	3
Maatschappelijke begeleiding	4
Start begeleiding/ Tekendag	4
Coaching bij vestiging	4
Participatieverklaringstraject	5
Coaching bij integratie	5
Spreekuur sociaal maatschappelijke vragen	5
Samenhang met andere activiteiten van VluchtelingenWerk	6
Juridische ondersteuning	6
Taalcoaching	6
Organisatie	6
Diverse vrijwilligers functies	7
Samenwerking met andere instanties	7
Bijlagen	7

TAAKSTELLING

De taakstelling voor de gemeente Steenberg en is het huisvesten van 142 statushouders in het jaar 2016 (8 achterstand 2015, 60 van 2016 en 74 van Brabantse aanpak). Voor 2017 is de taakstelling vastgesteld op 44 statushouders.

DOELSTELLING

Begeleiding en ondersteuning bieden aan statushouders gedurende de eerste twee jaar dat zij in de gemeente wonen. Vanaf het moment dat zij een woning toegewezen krijgen in de gemeente tot twee jaar daarna wanneer statushouders zelf de maatschappelijke instanties weten te vinden wanneer er hulpvragen zijn.

RESULTAAT

De statushouders zijn op basaal niveau wegwijds gemaakt in de Nederlandse samenleving en zijn na twee jaar ondersteuning en begeleiding redelijkerwijs zelfredzaam en in staat om zelfstandig een huishouden te voeren, betalingen te verrichten, de schoolgang van kinderen te regelen en hun weg te vinden naar maatschappelijke instanties.

UITVOERING

We gaan uit van een begeleidingsduur van 2 jaar waarbij via een nul-meting aan het begin van het traject en een tussentijdse evaluatie een maatwerk-traject opgesteld kan worden dat rekening houdt met de behoeften en capaciteiten van de cliënt.

Later in de begeleiding kan de cliënt terecht op het spreekuur voor zaken waar hij/zij ondersteuning bij nodig heeft. Deze periode geldt meteen als voorbereiding op het gebruik maken van reguliere voorzieningen en spreekuren bij andere instanties. In deze periode krijgt de vluchteling zicht op hoe hij een vraag formuleert ten behoeve van een spreekuur en welke stukken hij mee moet nemen om zijn vraag beantwoord te krijgen.

Aan het eind van het traject vindt een eindevaluatie plaats en wordt het traject afgesloten met, indien nodig, een verwijzing naar andere instanties voor onderdelen waarop nog ondersteuning nodig is of met een vraag aan de gemeente om voor het gedeelte waar geen andere instanties voor zijn, een (beperkt) vervoltraject aan te mogen bieden.

De coaching vestiging en –integratie is gericht op de zelfredzaamheid van vluchtelingen. Bij aankomst in de gemeente moeten diverse zaken geregeld worden, variërend van het bezichtigen van de woning en het tekenen van een huurcontract, aanvragen inrichtingskrediet, aanvraag huur- en zorgtoeslag tot het inschrijven bij een huisarts, aanmelden bij scholen van de kinderen, kennismaken met de buurt en de voorzieningen, aanmelden bij de casemanager van de sociale dienst, enz. We hanteren daarvoor een checklist zodat er niks vergeten kan worden. Na deze eerste periode waarin de basis wordt gelegd voor het wonen in Steenberg en wordt de vluchteling ondersteund en begeleid naar zelfredzaamheid.

MAATSCHAPPELIJKE BEGELEIDING

De maatschappelijke begeleiding richt zich op de verschillende leefgebieden: wonen, inkomen, onderwijs, taal, zorg en vrije tijd. Hoe beter deze maatschappelijke begeleiding plaatsvindt, hoe makkelijker de integratie een vervolg kan krijgen via de reguliere organisaties. De maatschappelijke begeleiding (vanaf kantoor en aan huis) vindt plaats door zo'n 30 vrijwilligers die door een beroepskracht worden ondersteund.

Start begeleiding/ Tekendag

Het eerste contact is het welkom aan de statushouder in de gemeente Steenbergen. Nadat een statushouder in de gemeente Steenbergen een woning heeft toegewezen gekregen, wordt 'na acceptatie van de woning' direct een aantal zaken geregeld in verband met het betrekken van de woning. Zo wordt er uitleg gegeven over het tekenen van de huurovereenkomst, wordt de inschrijving in de GBA (gemeente) geregeld en worden diverse aanvragen gedaan. Onder andere van een uitkering, bijzondere bijstand en verzekeringen. Er wordt een startmap meegegeven met daarin diverse documenten die behulpzaam zullen zijn bij de huisvesting in de gemeente. Een aantal documenten is ook beschikbaar in het Engels, Arabisch en Tigrinya.

Duur: een dag

Resultaat: nieuwe statushouder voelt zich welkom en de eerste noodzakelijke aanvragen zijn gedaan.

Bijlagen: 'Checklist nieuwe statushouders' en 'Inhoud startmap'

Coaching bij vestiging

Diverse regelzaken rondom huisvesting worden samen met de statushouder opgepakt. Zoals het aanvragen van een DigiD, huur- en zorgtoeslag, kinderbijslag, aanvragen lening voor inburgering en inschrijven bij inburgeraar en scholen voor eventuele kinderen. Maar ook de aanvraag voor kwijtschelding gemeentelijke heffingen hoort daar bijvoorbeeld bij en de aanvraag voor bijzondere bijstand voor de reiskosten naar de inburgeraar.

Bij de start van de maatschappelijke begeleiding wordt een intake of nulmeting gedaan, om zicht te krijgen op de situatie, vaardigheden en achtergrond van de vluchteling en de mate van zelfredzaamheid. Vervolgens kan in een trajectplan beschreven worden welke begeleiding geboden wordt en welke ontwikkeling (resultaten) wordt beoogd. Voor de nulmeting/intake en het meten van de voortgang wordt de zelfredzaamheid matrix als basis gebruikt.

Duur: circa 3-4 maanden maanden

Resultaat: Eerste opvang en inhuizing zijn georganiseerd. Zaken in verband met verblijf voortvloeiend uit wet- en regelgeving en inkomen zijn geregeld dan wel in gang gezet.

Bijlagen: 'Checklist nieuwe statushouders' en 'Zelfredzaamheid matrix'

Participatieverklaringstraject

In de participatieverklaring staan begrippen als vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit centraal. Met het ondertekenen van de participatieverklaring tonen nieuwkomers hun betrokkenheid bij de Nederlandse samenleving en hun bereidheid om daar actief aan bij te dragen. Dit traject is ter voorbereiding op het ondertekenen van de participatieverklaring. De inhoud van de verklaring wordt toegelicht, zodat vluchtelingen begrijpen wat men tekent. Omdat het belangrijk is dat men deze kernwaarden niet alleen ter kennisname aanneemt, maar ook kan plaatsen in de context van het eigen leven en kan relateren aan de eigen normen en waarden, zijn er workshops ontwikkeld.

Duur: 4 bijeenkomsten

Resultaat: bewust ondertekenen van de participatieverklaring

Bijlage: 'Participatieverklaring als onderdeel van de maatschappelijke begeleiding'.

Coaching bij integratie

Per huishouden wordt er bepaald, nadat de statushouder is gehuisvest, of een vaste vrijwilliger voor de begeleiding wordt toegewezen of dat de begeleiding plaatsvindt middels het spreekuur. Het uitgangspunt voor integratie is dat de vergunninghouder zo snel mogelijk in staat wordt gesteld om zelfredzaam te zijn.

Aanvullend willen we statushouders meer stimuleren gebruik te maken van sport-, muziek, of andere activiteiten en verenigingen en samenwerking zoeken met wijk- en dorpsraden voor deelname aan activiteiten.

Duur: circa 1-1,5 jaar

Resultaat: De statushouder is op basaal niveau wegwijs in de Nederlandse samenleving. Hij/ zij is bekend met de dagelijkse omgangsvormen en het voeren van een huishouding. Tevens heeft hij/ zij zich georieënteerd op - en deelname aan sociale activiteiten (maatschappelijke participatie).

Spreekuur sociaal maatschappelijke vragen

Tegelijk met en ook als vervolg op coaching bij integratie kunnen mensen terecht bij VluchtelingenWerk tijdens spreekuren. Brieven worden uitgelegd, telefoongesprekken gevoerd, afspraken gemaakt, formulieren ingevuld, er wordt doorverwezen indien noodzakelijk. Daarnaast proberen we cliënten te motiveren en te activeren. Het spreekuur wordt gehouden door 2 tot 3 spreekuurmedewerkers op de maandag en donderdagochtend van 09.30 uur tot 11.30 uur. Wanneer een hulpvraag niet binnen een kwartier tot half uur voldoende besproken kan worden, dan wordt er een afspraak gemaakt buiten de spreekuurtijden om.

Duur: circa 2 jaar

Resultaat: bijdrage aan de coaching integratie.

SAMENHANG MET ANDERE ACTIVITEITEN VAN VLUCHTELINGENWERK

Vanuit de maatschappelijke begeleiding kunnen vluchtelingen worden doorverwezen naar gespecialiseerde begeleiding binnen VluchtelingenWerk, bijvoorbeeld naar een jobcoach, een budgetcoach (in groepsverband of individueel) of een specifiek spreekuur, zoals het juridisch spreekuur.

Juridische ondersteuning

Indien van toepassing wordt gewerkt aan gezinshereniging. Maar ook andere juridische vragen kunnen gesteld worden en er wordt ondersteuning geboden bij het verlenen en/ of omzetten van de verblijfsvergunning. Het spreekuur wordt gehouden door 2 tot 3 spreekuurmedewerkers op donderdagen van 13.30 uur tot 15.30 uur. Wanneer een hulpvraag niet binnen het spreekuur voldoende besproken kan worden, dan wordt er een afspraak gemaakt buiten de spreekuurtijden om.

Duur: tot 5 jaar na huisvesting.

Resultaat: afronden gezinshereniging en oplossen juridische vragen/problemen die relatie hebben met de immigratie- en naturalisatiedienst (IND).

Taalcoaching

Wanneer de statushouders aan de inburgeringscursus beginnen kunnen we hen desgewenst koppelen aan een taalcoach, die dan bijdraagt aan het leren van de Nederlandse taal. Met name op spreekvaardigheid (waarvoor bij een inburgeraar klassikaal vaak beperkt ruimte is) wordt ingezet. Maar ook kan een taalcoach een taalmaatje mee op pad nemen om op actieve wijze de taal te beoefenen. In een bibliotheek, op de markt, door een wandeling etc.

Duur: circa 1-2 jaar

Resultaat: Beheersen van de Nederlandse taal in woord en geschrift ten behoeve van de zelfredzaamheid van de statushouders en het behalen van de 'inburgeringscertificaat'.

ORGANISATIE

In totaal zijn er circa 35 vrijwilligers die door een beroepskracht worden ondersteund. De maatschappelijk begeleiders en spreekuurmedewerkers wordt een basiscursus geboden bestaande uit twee dagen. Daarnaast zijn er landelijke aanvullende trainingen en workshops mogelijk (bijvoorbeeld over taalondersteuning en gezinshereniging). Lokaal worden er intervisiebijeenkomsten gehouden en is er – naast het een op een contact met de beroepskracht – circa 4 keer per jaar een werkoverleg voor de maatschappelijk begeleiders.

Diverse vrijwilligers functies

- Inplaatser: hij/zij gaat mee naar de woning en de gemeente voor het bezichtigen en het tekenen van het huurcontract en de inschrijving bij de burgerlijke gemeente.
- Handige handjes: klussers die waar gewenst helpen bij inrichting of later bij kleine klussen.
- Startcoaches: mensen die op kantoor de eerste afspraken met nieuwe statushouder(s) hebben om papieren en financiën op orde te krijgen.
- Spreekuurmedewerkers: die alle mensen tijdens inloopsprekuren te woord staan en helpen.
- Maatschappelijk begeleiders: die mensen na de startcoaching begeleiden, aan huis of vanaf kantoor.
- Juridisch spreekuurmedewerkers
- Administratieve kracht: onder andere voor het vluchtelingenvolgsysteem
- Taalcoaches
- Tolk

SAMENWERKING MET ANDERE INSTANTIES

De realisatie van de doelstelling vereist inzet, afstemming en samenwerking op vele gebieden en tussen een groot aantal partijen. Er is contact met organisaties in het kader van inburgering, integratie en zelfredzaamheid van statushouders met o.a.:

- Gemeentelijke afdelingen (o.a. ISD, Stichting Samen Werken)
- Servicediensten WijZijn (o.a. Maatschappelijk werk, schuldhulpverlening, Kind aan Huis)
- Voedselbank
- Woningcorporaties
- Gezondheidszorg (o.a. huisartsen)
- Inburgeraars (o.a. Sagenn en EBC)
- Scholen (basisonderwijs en schakelklassen)
- Stichting Leergeld
- De Voorleesexpress

BIJLAGEN

- I. Checklist nieuwe statushouders
- II. Inhoud startmap
- III. Folder Welkom in uw gemeente
- IV. Folder Welkom in uw gemeente - versie kinderen
- V. Zelfredzaamheid matrix
- VI. Participatieverklaring als onderdeel van de maatschappelijke begeleiding